

ПОВТОРЕННЯ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО

1. СЛОВОТВІР

ПРИГАДАЙМО. 1. Які є значущі частини слова? 2. Чим похідні слова відрізняються від непохідних?

5 Утворіть усно від поданих іменників прикметники на позначення назв соків. Які зі слів (подані чи утворені) є похідними, а які – непохідними?

яблуко вишня томат груша
персик морква апельсин

6 I. Запишіть подані слова у дві колонки: 1) непохідні; 2) похідні.

Лісовий, клен, кленовий, день, перейти, нога, співак, парк, роса, кінотеатр, океан, південний.

II. Доберіть до слова *ліс* два спільнокореневі слова та дві форми цього слова.

Непохідне слово	Похідні слова
ЛІС	лісник лісовий праліс

Способи словотворення

Префіксальний	<i>доїхати</i>
Суфіксальний	<i>дощовий</i>
Префіксально-суфіксальний	<i>припічок</i>
Безафіксий	<i>синь</i> (від <i>синій</i>)
Складання слів або основ	<i>сухофрукти</i>
Абревіація	<i>ЗНО, лісгосп</i>
Перехід слів з однієї частини мови в іншу	<i>черговий</i> (імен.)

7 I. Розберіть слова за будовою та визначте спосіб їхнього творення. Які слова мають нульове закінчення?

Премудрий, березовий, переддень, полтавський, затишок, навушник, зелень, спорттовари.

II. Складіть усно одне речення з прикметником *черговий* та одне – з іменником *черговий*.

8 І. Прочитайте та доведіть, що це текст. На основі прочитаного поміркуйте, з якою метою в Одесі провели незвичайний шаховий турнір.

ШАХОВА СОТНЯ

У 2023 році вперше в історії України одночасно 100 дітей різного віку зіграли в шахи. Незвичайний турнір проходив в Одесі на стадіоні «Чорноморець» і був присвячений Дню шахів, який відзначають 20 липня.

Для юних учасників та учасниць провела майстер-клас чемпіонка Всесвітньої шахової олімпіади, заслужена майстриня спорту України Наталія Жукова. «Шахи розвивають стратегічне та логічне мислення. Вони вчать дитину самостійно приймати рішення змалечку», – зазначила шахістка (За матеріалами інтернет-видань).

Фото <https://odessa.online>

II. Виконайте завдання до тексту.

1. Випишіть спільнокореневі слова до іменника *шахи*, позначте корінь.
2. Визначте, які з виділених слів мають нульове закінчення. Змініть усно ці слова так, щоб закінчення стало звуковим.
3. Знайдіть складні слова та поясніть, як їх утворено.
4. Випишіть два слова, утворені префіксальним способом, позначте префікси.
5. Укажіть іменники на позначення осіб жіночої статі за видом діяльності чи званням. За допомогою яких суфіксів утворено ці слова?

9 ПОСПІЛКУЙТЕСЯ. У якому виді спорту ви хотіли б представляти Україну, якби мали таку можливість? Чому?

10 І. Прочитайте вголос словосполучення. Знайдіть у кожному з них складно-скорочене слово (аббревіатуру) та поясніть, як його утворено.

Послуги СТО*, колядки на Святвечір, перемога ЗСУ, підрозділи Нацгвардії, ЗНО з математики, навчання в медуніверситеті, Чорнобильська АЕС, переліт до США, перевірити штрихкод, матч на НСК «Олімпійський», зібралися в турпохід.

II. Складіть і запишіть речення з одним із поданих словосполучень.

* СТО – станція технічного обслуговування.

11 ПОПРАЦЬОЙТЕ В ПАРАХ. Утворіть усно по черзі складноскорочені слова, поєднуючи слова чи їхні частини з різних рамок (усього 8–10 слів). Будь-яке подане слово можна використати кілька разів або ж не використовувати взагалі.

медичний
технічний
дитячий
футбол

європейський
будівельний
телевізійний
спортивний

огляд
центр
зал
простір

майданчик
магазин
коледж
допомога

12 Утворіть словотвірні ланцюжки зі слів кожної групи.

1. Лимонад, лимон, лимонадний. 2. Зима, зимовий, зимувати. 3. Учитель, учительський, учити.

13 I. Спишіть речення, розставляючи пропущені розділові знаки.

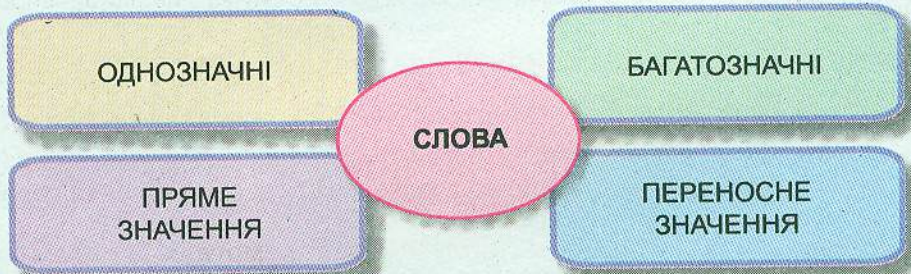
1. А досвіток вже стукає в вікно навшпиньки підкрадається до ліжка (*Л. Завіщана*). 2. Папірус білий ліг на цілий світ і пишеться історія зимова (*Г. Дудка*). 3. Вони, ті крила, не з пуху-пір'я, а з правди чесноти і довір'я (*Л. Костенко*). 4. В осіннім небі журавлі курличуть і голос їхній ледве чуть з імли (*Є. Летюк*). 5. Того можливо не знайду я слова, щоб наш прекрасний оспівати світ (*М. Рильський*).

II. Підкресліть п'ять похідних слів (на вибір).

III. Випишіть виділені слова, розберіть їх за будовою, запишіть поруч спосіб творення.

2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

ПРИГАДАЙМО. Які слова називають багатозначними?

14 I. Прочитайте речення. Доведіть, що виділені слова є багатозначними. Чи надають вони образності й виразності висловленому? З яким лексичним значенням ужито кожне з них у поданих реченнях?

1. Несподівано пішов дощ. **Важкий і колючий** (*О. Чорногуз*).
2. По листю **барабанив** дощ... (*О. Чорногуз*). 3. Цей дощ починався якось не так, бо почали падати занадто **великі** краплі (*Н. Кир'ян*). 4. Листя на вербах од вітру **дрижить**. Тінь від хмаринки по травах **біжить** (*М. Руденко*).